

Utbildningsinspektion i Korrespondens- gymnasiet i Torsås

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	2
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Korrespondensgymnasiet den 16–17 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Korrespondensgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Korrespondensgymnasiet intervjuades elever, personal och rektorer. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 1 och 3 på skolans samtliga program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Korrespondensgymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	240

Korrespondensgymnasiet i Torsås, Korr, bedriver sedan 1958 gymnasieutbildning på distans i samarbete med Liber Hermods. Utbildningen regleras i förordning (1992:1261) om distansundervisning på gymnasial nivå i Torsås. Skolan som har riksintag erbjuder utbildning på naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammets samtliga nationella inriktningar samt teknikprogrammets lokala inriktning infomedia och företagande. Skolans elever kommer från cirka 80 kommuner och många av dem bor i Torsås under sin studietid. De cirka 60 procent som bor och studerar på annan ort har sin huvudsakliga kontakt med skolans personal via dator.

I skolan bedrivs även vuxenutbildning och högskolekurser men dessa verksamheter omfattas inte av inspektionen. Inte heller Liber Hermods verksamhet har inspekterats.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Korrespondensgymnasiet och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Verksamheten i Korr är i många avseenden mycket bra. Skolan erbjuder varierade former för stöd och handledning i syfte att alla elever skall nå målen för sin utbildning. Skolans personal visar en hög kompetens och vågar bedöma och analysera sin egen insats utifrån elevers prestationer och kunskaper vilket ger goda förutsättningar att utveckla den egna och hela skolans verksamhet. Skolans ledning har på kort tid skaffat sig god överblick och insikt i verksamheten och arbetar tillsammans med personalen utifrån tydliga strategier för en fortsatt utveckling. Studier på distans kräver särskilda kompetenser i handledning och mentorskap vilket skolan tagit hänsyn till i kompetensutvecklingen. Inspektörerna mötte en skola där såväl personal som elever var medvetna om svårigheter och möjligheter med distansstudier och där analyser av nuläget var utgångspunkt för skolans kvalitetsarbete.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans personal behöver utveckla sina arbetsformer så att elevers delaktighet i utbildningen förbättras.

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för de frivilliga skolorna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan har i sin kvalitetsredovisning för 2005 redovisat antalet elever med slutbetyg respektive samlat betygskort under ett antal år samt betygsfördel-

ningen på A-kurserna i engelska, matematik och svenska. I övrigt görs inga sammanställningar av skolans kunskapsresultat. Av nationell statistik framgår andelen elever som når betyget Godkänd eller högre i samtliga kärnämneskurser, två karaktärsämneskurser samt projektarbete.

Gruppen avgångselever som erhållit slutbetyg har de fyra senaste åren varit cirka 80 procent. De två senaste åren har i stort sett samtliga av dessa nått minst Godkänd i de kurser som redovisas i den nationella statistiken.

Tabell 1 Jämförelse mellan Korr:s elever och elever i riket avseende genomsnittlig betygspoäng, andel behöriga till högskola och andel med slutbetyg inom 4 år för åren 2003–2005

		2003		2004		2005	
		Korr	riket	Korr	riket	Korr	riket
Genomsnittlig betygspoäng	Naturvetenskapsprogrammet	16,2	15,9	17,9	16,1	-- ¹	16,1
	Samhällsvetenskapsprogrammet	15,7	14,5	15,2	14,6	16,2	14,7
Andel elever behöriga till högskola (%)	Naturvetenskapsprogrammet	100	95,7	100	95,8	-- ¹	95,3
	Samhällsvetenskapsprogrammet	82,6	91,9	97,1	92,3	100	92,1
Andel elever med slutbetyg inom 4 år (%)	Naturvetenskapsprogrammet	72,7	88,0	71,4	89,7	58,3	91,4
	Samhällsvetenskapsprogrammet	65,4	82,8	79,1	84,6	64,3	85,7

En jämförelse mellan elever vid Korr och riket visar att eleverna på både naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmet lyckas bättre då man jämför den genomsnittliga betygspoängen och behörighet till högskola. Andelen elever med slutbetyg inom fyra år är dock lägre vid Korr än i riket som helhet. Det kan naturligtvis vara så att studieformen attraherar elever som av olika skäl behöver genomföra sina studier under längre tid. Inspektörerna anser att det trots detta finns anledning för skolans ledning att se till att orsakerna följs upp.

Skolans arbete med normer och värden visar sig bl.a. i att diskussioner om inspark och nollning lett till ett trevligt mottagande av nya elever i skolan. Inspektörerna upplevde en positiv stämning i samtalen mellan elever och handledare. I de fall det uppkommer problem eller bråk tas detta snabbt omhand av skolans personal och de intervjuade menar att detta leder till att allvarigare incidenter undviks. Samtliga intervjuade uttrycker att skolan har en tillåtande atmosfär där olikheter tillåts. Eleverna upplever att de blir väl mottagna i skolan och att det finns en hög tillit till varandra. Detta visar sig exempelvis i att alla elevskåp är öppna. Flera elever uttryckte att de valt att studera på Korr för att komma ifrån en negativ studiemiljö med mobbning eller andra kränkningar.

¹ Data saknas då elevantalet understiger 10

Många elever anser att de under sin skolgång utvecklar hög social kompetens och att de lär sig att ta hand om sina studier. Inspektörerna mötte dock endast elever som vistas i skolan under en stor del av sina studier.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans resultat utifrån de områden som beskrivs ovan är goda.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för skolformen.

Organisation och arbetssätt i utbildningen, bedömning och betygssättning

Undervisningen vid Korr bedrivs som distansundervisning. Detta kan innebära att studierna bedrivs i hemmet med stöd av en mentor och studiehandledare via Internet. I kurser som biologi, fysik, kemi, miljökunskap och naturkunskap krävs att man kommer till skolan för att genomföra laborationer vid ett antal schemalagda tillfällen varje termin. Cirka 40 procent av eleverna har tät personlig kontakt med sina handledare då de fyra dagar i veckan finns på plats i Torsås och ges studiehandledning i grupp i skolans lokaler. Utöver denna handledningstid ges möjligheter till ytterligare stöd i mindre grupper eller enskilt och inspektörernas intryck är att elever erhåller stöd utifrån individuella behov på ett mycket bra sätt. Eleverna betraktar denna verksamhet som ordinär undervisning i ämnet och kallar sina handledare för lärare.

För varje kurs finns en studieguide som är utarbetad av Liber Hermods. Studieguiden visar uppläggningsen av studierna, förklaringar av svårare kursavsnitt samt de uppdrag som eleverna skall sända till Liber Hermods. Uppdragen bedöms och sänds tillbaka med ganska fylliga kommentarer vilket eleverna ser som positivt.

Då en elev är klar med alla uppdrag i en kurs ges möjlighet att genomgå examination. För att få betyg i en kurs krävs skriftligt prov med efterföljande muntlig tentamen. I flertalet ämnen bl.a. språk, matematik, samhällskunskap och biologi anordnar Liber Hermods preparandkurser i slutet av varje vårtermin. Dessa kurser leds av den lärare som senare skall examinera och sätta betyg i ämnet. Alla elever deltar i dessa kurser och bedöms och betygsätts av lärare vid Liber Hermods. Elevernas studiehandledare är oftast med vid examinationerna och kan även vara medbedömare i betygssättningen.

Ämnen som inte förekommer vid Liber Hermods men som krävs för ett fullständigt slutbetyg från gymnasieskolan (estetiska ämnen och idrott och hälsa) erbjuds vid skolan och det är studiehandledaren som sätter betyget.

Elever uttryckte vid intervjuer och andra samtal att de såg många fördelar med att det är olika personer som handleder och som bedömer och betygsätter kur-

serna. De menar att de bedöms utifrån sina kunskaper och prestationer men slipper att dömas för det de inte kan i undervisningssituationen. Det gör det tillåtet att fråga när man inte förstår utan att detta påverkar betyget negativt och deras upplevelse är att detta ger en mera rättvis bedömning. Att det endast är vid ett fåtal tillfällen man får visa vad man kan och att nervositeten inför och vid examinationerna kan var hög anser de flesta vara ett mindre problem då handledarna ofta är med vid examinationen samt att flera möjligheter till examination ges.

Handledarna ser examinationen av eleverna även som en bedömning av den egna insatsen och att de har ett stort ansvar för att varje elev har goda kunskaper inom hela kursen.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörernas intryck från lektionsbesök och samtal är att det i skolan finns ett stort ansvarstagande från både handledare och elever för elevernas studieresultat. Verksamheten under lektionerna präglades av att elevernas frågor var i fokus och att handledaren och eleven eller hela gruppen gemensamt resonerade om problem och möjliga lösningar. Inspektörerna mötte en personalgrupp som tog sig an både mentorskapet och studiehandledningen med stor entusiasm och kreativitet. En fråga som diskuterades livligt var hur man tillsammans med Liber Hermods lärare skall kunna utveckla studiehandledningar och verksamhet inför den förändrade gymnasieskolan 2007.

I en elevenkät som genomfördes i mars 2005 uttryckte 76 procent av eleverna att de anser sig ha tillräckligt inflytande över sina studier medan endast 44 procent anser sig ha tillräckligt inflytande över undervisningens uppläggning. Handledningstiden/undervisningen används olika och eleverna uttrycker att möjligheterna till delaktighet eller påverkan av innehåll och arbetsform varierar främst beroende på handledaren. Det finns således behov av att diskutera och förbättra elevers möjligheter till inflytande.

Vid inspektionstillfället i mitten av mars upplevde många elever stress då de inte skickat iväg tillräckligt många uppdrag och nu hade mycket kvar för att kunna delta i preparandkurser och examination. Elever och personal beskrev att det ibland är svårt för den enskilda eleven att klara av det ansvar som ligger i att planera sin termin, skicka in sina uppdrag i tid inför examinationerna så att man hinner med studierna inom tre år. Samtidigt upplever många att studieformen ger många nyttiga erfarenheter inför fortsatta studier och ger god träning i att lära sig vad eget ansvar kan innebära.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolans ledning på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Varje skola skall upprätta en likabehandlingsplan där planerade åtgärder för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling beskrivs. Uppföljning och utvärdering av planen skall göras och redovisas i skolans kvalitetsredovis-

ning. Vid inspektionstillfället hade Korr ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpf 94. I programmets inledande text beskrivs att kränkningar kan utföras av och drabba såväl ungdomar som vuxna. De åtgärdande insatserna omfattar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan även beaktar detta i sitt fortsatta arbete.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Ett mått på skolans arbete är de betyg elever som examineras erhåller och här finns en stor medvetenhet från skolans sida om betydelsen av en god kvalitet i verksamheten. Skolans personal har genom diskussioner och kompetensutveckling arbetat för att förbättra både mentorskapet och handledarskapet. Man har även gjort genomgångar av de olika kursmaterial som används i syfte att se hur kursmaterial, inlämningsuppgifter och examinationsuppgifter överensstämmer med mål i läroplan, program mål och kursplaner. Denna genomgång har sedan diskuterats med Liber Hermods och personalen säger att förändringar gjorts men att detta arbete måste fortsätta.

Skolan har en hög andel avhopp från de elever som studerar på annan plats än i Torsås, d.v.s. har få personliga kontakter med mentor och sina handledare. Antalet avhopp har dock halverats från 2004 till 2005. Skolan anger i sin kvalitetsredovisning att en förklaring kan vara den satsning som gjorts på kompetensutveckling hos personalen att kommunicera på distans. Antalet avhopp är dock fortfarande högt. Någon undersökning om vad avhoppen beror på har inte gjorts men skolans studie- och yrkesvägledare har genom sina kontakter med varje elev underlag som kan bearbetas och analyseras. Detta i syfte att vidta åtgärder för att förebygga avhopp.

I skolans kvalitetsredovisning beskrivs arbetet för att samla in och bearbeta skolans resultat. En elevenkät genomförs årligen, betygsresultat sammanställs och rektor har samtal med elever och personal. I kvalitetsredovisningen anges även åtgärder för att förbättra verksamheten.

De senaste åren har två undersökningar av verksamheten i Korr genomförts av rektorer som gått rektorsutbildningen; Skolans socialisationsuppdrag, Hur klarar Korrespondensgymnasiet i Torsås sitt socialisationsuppdrag gentemot de elever som studerar på heldistans? av Lars-Peter Gustafsson samt Utvärdering av korrespondensgymnasiets distansmodell ur ett elevperspektiv av Magnus Svensson. Inspektörerna vill framhålla att dessa arbeten tillsammans med de underlag skolan själv tagit fram är värdefulla underlag i skolans fortsatta förbättringsarbete.

Skolledning och intern kommunikation

Skolans rektor och biträdande rektor har båda kort anställningstid i skolan men har trots detta hunnit skaffa sig kunskaper om skolan och vidtagit åtgärder inom olika områden. Såväl elever som personal ger i intervjuer uttryck för att de har en ledning med goda tankar och idéer om verksamhetens utveckling som de även kommunicerar med personalen och sätter i verket. Ett sätt att ytterligare lära känna verksamhet är via besök i verksamheten och både elever och personal upplever skolledningens besök som positiva och de ser gärna att frekvensen ökar. Även inspektörerna anser att närmare kontakt med verksamheten kan vara ett verksamt redskap för rektorerna att utveckla verksamheten.

Skolan är liten och möjligheterna till snabb kommunikation mellan ledning, personal och elever framhålls som mycket positivt från samtliga intervjuade. De som studerar i hemmet och sällan är i skolans lokaler kommunicerar via dator eller telefon både med mentor, studiehandledare och studie- och yrkesvägledare för att planera studierna. Skolans hemsida är informationsrik och ger god överblick över den verksamhet som bedrivs.

Enligt lagen om entreprenadförhållanden i skolan får de avtal som sluts endast avse undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktade eller estetisk profil. Den verksamhet som vid inspektionen bedrevs på entreprenad (dock utan avtal) omfattar även kärnämneskursen estetisk verksamhet vilket inte är tillåtet. Frågan om entreprenad diskuteras vidare i kommunrapporten.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder ett mycket bra stöd så att elever med olika förkunskaper och förutsättningar når goda kunskapsresultat. Elevers kunskaper och självförtroende utvecklas genom att handledarna på ett mycket bra sätt använder elevers frågeställningar och erfarenheter. Även i övrigt håller verksamheten god kvalitet dock bör elevers möjligheter till inflytande i undervisningen förbättras.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Enligt nationell statistik från hösten 2005 har samtliga av skolans handledare pedagogisk utbildning. Både elever på plats i Torsås och de som har huvuddelen av kontakterna med skolan via dator har tillgång till studie- och yrkesvägledning och skolsköterska.

De av skolans elever som finns på plats i Torsås har tillgång till skolans lokaler från 08.00 på morgonen till 21.00 på kvällen. Detta ger både goda möjligheter till både studier och umgänge i skolans uppehållsrum. För att stötta dem som bor inackorderade har skolan anställt en fritidspedagog som finns i skolans lokaler och ordnar aktiviteter under eftermiddagar och kvällar.

Skolans elever har god tillgång till läromedel och skolans personal har dialog med lärarna vid Liber Hermods så att läromedlens innehåll skall vara i enlighet med kursplanerna.

Datorer är ett naturligt arbetsredskap för eleverna i sin kommunikation med mentorer, handledare och Liber Hermods. Skolan erbjuder även möjligheter att kommunicera via videokonferens.

För elever i årskurs 1 genomförs kurser som liknar preparandkurser och examinationer även i Torsås.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder goda förutsättningar till en likvärdig utbildning.

Datum	Ort
2006-09-18	Linköping

Ewa Hallberg
Johan Nilsson